

Projekt Wójta

z dnia 22 czerwca 2026 r.
przedłożony przez Zastępcę Kierownika
OPS

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY PRZYTOCZNA**

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2032**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z 2026 r. poz. 160), Rada Gminy Przytoczna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2032 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr LXVI.427.2024 Rady Gminy Przytoczna z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Mieszkańców Gminy Przytoczna na lata 2024-2030.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przytoczna.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mirosław Romanowski

Załącznik do uchwały nr
Rady Gminy Przytoczna
z dnia 2026 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2026-2032**

1. Wprowadzenie

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych zagrażających bezpieczeństwu, w tym przemocą domową. Każdy intuicyjnie rozumie, czym jest przemoc w rodzinie. Istnieje ustawowa definicja tego zjawiska. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej charakteryzuje przedmiot swoich regulacji i odniesień. Nowelizacja ustawy dotyczącej przemocy domowej zmienia ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „przemoc w rodzinie” zastąpiono terminem „przemoc domowa”, „ofiara” to „osoba doznająca przemocy domowej”.

Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywaną „sprawcą”. Zmienił się (rozszerzył) również krąg osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

W związku z powyższym definicja przemocy domowej brzmi: **należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.** Nowelizacja wprowadza do powyższej definicji nowe elementy: żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

W szczególności, przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Nowelizacja Ustawy rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej. Obejmować on teraz będzie:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Wyodrębniamy następujące rodzaje przemocy:

1. **Fizyczną** – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej, polegającej na zachowaniach intencjonalnych, prowadzących do uszkodzenia ciała lub niosących takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;
2. **Psychiczną** – polega na naruszeniu godności osobistej. Osoba stosująca przemoc psychiczną wykorzystuje: groźby, poniżanie, obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Celem nadrzędnym tego rodzaju zachowań jest sprawowanie kontroli nad ofiarą;
3. **Seksualną** – to działanie mające na celu naruszenie sfery intymnej drugiego człowieka. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Do najczęstszych zachowań przemocowych w tej sferze należą: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;
4. **Ekonomiczną** – jej istotę stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Wiąże się z celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Do najbardziej rozpowszechnionych działań w ramach przemocy ekonomicznej należą: pozbawianie lub ograniczanie możliwości podejmowania pracy i uzyskania samodzielności finansowej, zabieranie, wydzielanie środków finansowych wypracowywanych przez osoby doznające przemocy, niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;
5. **Zaniedbanie** – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych i materialnych, np. niedawaniu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzieleniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, toalety, itp.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, opiekuńczo - wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i

organizacji daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 **Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej** do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy dokument stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Przytoczna.

Istotnym elementem programu jest wprowadzanie w życie działań, mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom doznającym przemocy, jak i stosującym przemoc domową.

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Są to:

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.**
- **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny**
- **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego**
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej**
- **Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej**
- **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej**
- **Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii**
- **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie**
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”**

2. Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Przytoczna w odniesieniu do danych ogólnopolskich.

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie danych zastanych – wyników badań i raportów dotyczących problemu przemocy w Polsce, a także w oparciu o dane statystyczne pozyskane od wymienionych poniżej podmiotów:

- Zespołu Interdyscyplinarnego w Przytocznej;
- Komisariatu Policji w Przytocznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przytocznej,

- podział na płeć:

- Chłopcy: ok. **475** osób
- Dziewczęta: ok. **450** osób.

Wiek produkcyjny:

Kobiety **18-59** lat, mężczyźni **18-64** lata

- liczba osób: ok. 3 110 osób

- udział w populacji: ok. 59,1%

- charakterystyka: w tej grupie występuje przewaga mężczyzn, co wiąże się ze specyfiką lokalnego rynku pracy (rolnictwo, przemysł drzewny, logistyka).

Wiek poprodukcyjny:

Kobiety **60+** lat, mężczyźni **65+** lat.

- liczba osób: ok. 1 230 osób

- udział w populacji: ok. 23,4%

- charakterystyka: w tej grupie wiekowej (odwrotnie niż w całej gminie) przeważają kobiety ze względu na wyższą średnią długości życia.

Podsumowanie struktury:

Grupa wiekowa	Liczba osób (szacunki)	Procentowy udział
Przedprodukcyjny	ok. 926	17,5 %
Produkcyjny	ok. 3 110	59,1 %
Poprodukcyjny	ok. 1230	23,4 %

Warto zauważyć, że tzw. współczynnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w gminie Przytoczna wynosi obecnie ok. 69, co oznacza, że na każdych 10 pracujących przypada prawie 7 osób na utrzymaniu.

Na podstawie dostępnych danych o sytuacji na rynku pracy w 2025 roku, gmina Przytoczna (będąca częścią powiatu międzyrzeckiego) charakteryzuje się następującymi wskaźnikami:

- **Stopa bezrobocia w powiecie międzyrzeckim:** Według danych GUS na koniec czerwca 2025 r., stopa bezrobocia w powiecie międzyrzeckim wyniosła **7,5%**. Jest to wskaźnik wyższy niż średnia dla województwa lubuskiego.
- **Liczba bezrobotnych:** Dokładna, ostateczna liczba bezrobotnych w samej gminie Przytoczna na koniec 2025 roku będzie dostępna w Banku Danych Lokalnych GUS w 2026 roku. Biorąc pod uwagę wielkość gminy (ok. 5,5 tys. mieszkańców) i średnią stopę bezrobocia w powiecie, bezrobocie na tym terenie utrzymuje się na umiarkowanym poziomie.

Według oficjalnych danych statystycznych i raportów lokalnych, liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Przytoczna w ostatnich latach przedstawia się następująco:

Rok	Liczba bezrobotnych (stan na koniec roku)
2023	162 osoby
2024	167 osób
2025	172 osoby

Znaczną część bezrobotnych korzystających z pomocy OPS w Przytocznej stanowią osoby w tzw. szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osoby długotrwale bezrobotne. W

gminie widoczne są wahania sezonowe – liczba bezrobotnych zazwyczaj wzrasta w miesiącach zimowych i spada w okresie prac polowych i turystycznych.

Zatrudnienie daje nam poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie stajemy się bezradni, tracimy wiarę w swoje umiejętności, martwimy się o przyszłość, o to w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje. Taka sytuacja niejednokrotnie sprzyja popadaniu w uzależnienia (alkohol, narkotyki), a negatywne emocje, które towarzyszą osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne, przemocowe.

2.2. Analiza danych statystycznych dotyczących problemu przemocy w Gminie Prztyczna w odniesieniu do danych w latach 2024-2025.

Organy administracji rządowej i samorządowej współdziałają z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, w szczególności przyczyn i skutków przemocy domowej oraz metod i form pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Ustawa nakłada także na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, które realizują działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, mającą na celu udzielenie pomocy i wsparcia rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz specjalistów i podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;**
- 7) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.

Zespół interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej obligatoryjnie wchodzi:

1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;

2) funkcjonariusz Policji,

mogą także wchodzić:

1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;

2) asystent rodziny;

3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;

4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;

5) przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Zadania grup diagnostyczno-pomocowych to w szczególności:

1) dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

2) realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;

3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;

4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;

7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";

8) zakończenie procedury "Niebieskie Karty";

9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:

a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";

b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";

10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Analiza problemu przemocy w na terenie gminy Przytoczna została oparta o dane zawarte w sprawozdaniu Zespołu Interdyscyplinarnego i Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytocznej.

Poddając analizie dane zawarte w sprawozdaniu z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej za rok 2024 wynika, że Program koncentrował się na czterech głównych obszarach działań, wynikających z nowelizacji przepisów (ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej), które weszły w życie krótko przed tym okresem. Program w 2024 roku był pierwszym pełnym rokiem wdrażania nowej nomenklatury i struktur np. zmiana terminu „przemoc w rodzinie” na „przemoc domowa” oraz wprowadzenie grup diagnostyczno-pomocowych w miejsce grup roboczych.

Do głównych działań w 2024 roku:

- **Profilaktyka i edukacja społeczna:** Działania miały na celu podniesienie świadomości o zjawisku przemocy domowej oraz realizację diagnoz społecznych na poziomie gmin, powiatów i województw.

- **Ochrona i wsparcie osób doznających przemocy:** Priorytetem był rozwój infrastruktury pomocowej, w tym zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz wzmocnienie ochrony dzieci poprzez przesłuchania w przyjaznych pokojach (tzw. Niebieskich pokojach).

- **Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc:** Program kładł nacisk na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych, które mają na celu zmianę wzorców zachowań i naukę samokontroli.

- **Podnoszenie kompetencji służb:** Kluczowe było wsparcie funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych, które bezpośrednio pracują z rodzinami dotkniętymi przemocą.

Identyfikacja przemocy domowej w Polsce w latach 2024-2025 opiera się na statystykach policyjnych (procedura Niebieskiej Karty) oraz badaniach społecznych realizowanych przez organizacje rządowe i pozarządowe i jednostki rządowe.

STATYSTYKI PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY (2024-2025)

Procedura ta pozostaje głównym narzędziem identyfikacji przemocy przez służby:

- **Skala roczna:** W 2024 r. w Polsce założono około 60 tys. Niebieskich Kart. Przekłada się to średnio na 170 nowych formularzy dziennie (ok. 6 na godzinę).
- **Struktura ofiar:** Kobiety stanowią około 74% wszystkich dorosłych ofiar przemocy domowej.
- **Dzieci jako ofiary:** Według danych z połowy 2025 r. aż 79% dzieci w Polsce doświadcza jakiejś formy przemocy w ciągu życia, a w 32% przypadków sprawcami są osoby z najbliższego otoczenia. W 2024 r. w wyniku przemocy domowej zginęło w Polsce 45 dzieci.

BADANIA POSTAW I DOŚWIADCZEŃ (2025)

Najnowsze badania społeczne (np. raport Feminoteki z listopada 2025 r.) wskazują na szerszą skalę problemu niż tylko oficjalne zgłoszenia:

- **Doświadczenie przemocy:** co czwarty dorosły Polak (24,7%) deklaruje, że padł ofiarą przemocy domowej.
- **Płeć a doświadczenie:** Przemocy doświadczyło **26,8% kobiet** oraz **22,3% mężczyzn**.
- **Rodzaje przemocy:** Najczęściej identyfikowaną formą przemocy jest przemoc psychiczna – min. ośmieszanie (41% wskazań) i groźenie (33% wskazań).

CZYNNIKI IDENTYFIKACJI I BARIERY

Dane Pogotowia „Niebieska Linia” z 2025 r. pokazują, że kontakt ze służbami rzadko następuje po pierwszym akcie przemocy – najczęściej sytuacja ta trwa latami.

- **Alkohol:** W ok. 24-26% zgłaszanych przypadków osoba stosująca przemoc znajduje się pod wpływem alkoholu lub go nadużywa.
- **Świadkowie:** Około 36-40% zgłoszeń do poradni telefonicznych przychodzi od świadków przemocy, co świadczy o rosnącej czujności.

W 2025 r. wprowadzono nowy kwestionariusz szacowania ryzyka dla policji i prokuratury, mający na celu szybsze wykrywanie zagrożeń dla życia i zdrowia dzieci.

Identyfikacja i postrzeganie przemocy w Polsce różnią się w zależności od płci, co potwierdzają badania społeczne z lat 2024-2025 (m.in. raporty Fundacji Feminoteka oraz CBOS).

Kobiety częściej identyfikują przemoc jako zachowania nie fizyczne. Szybciej rozpoznają przemoc ekonomiczną (wydzielenie pieniędzy) izolowanie od rodzin czy przemoc seksualną w związku. Mężczyźni natomiast mają tendencje do utożsamiania przemocy głównie z agresją fizyczną (pobicie, uderzenie). Rzadziej postrzegają kontrolę, zazdrość czy ograniczenie kontaktów jako formę przemocy domowej.

RODZAJE DOŚWIADCZANEJ PRZEMOCY

Kobiety (26,8% doświadczeń): Dominują u nich doświadczenia przemocy psychicznej i fizycznej, często o charakterze długofalowym i systematycznym. Wskazują na poczucie zagrożenia życia i zdrowia.

Mężczyźni (22,3% doświadczeń): Częściej zgłaszają doświadczenie przemocy psychicznej (poniżanie, ośmieszanie, szantaż emocjonalny) oraz ekonomicznej. Rzadziej zgłaszają przemoc fizyczną, a jeśli to robią, często dotyczy ona konfliktów wzajemnych.

BARIERY W ZGŁASZANIU (Tabu płciowe)

Kobiety jako główne bariery wskazują: strach przed sprawcą, brak środków do życia po odejściu oraz lęk przed reakcją otoczenia („co ludzie powiedzą”).

Mężczyźni mierzą się z silnym tabu społecznym. Boją się ośmieszenia i podważenia ich „męskości”. Często uważają, że Policja czy Sądy nie uwierzą im, że są ofiarami kobiet, co powstrzymuje ich przed zakładaniem Niebieskiej Karty.

SPOŁECZNE PRYZWOLENIE

W badaniach z 2025 r. zauważalny jest spadek przyzwolenia na tzw. „klapsy” u obu płci, jednak to kobiety są bardziej rygorystyczne w ocenie metod wychowawczych opartych na karach cielesnych. Natomiast mężczyźni częściej niż kobiety (choć trend jest spadkowy) uważają, że „incydenty” przemocowe w rodzinie powinny być rozwiązywane „w czterech ścianach”, bez mieszania w to instytucji zewnętrznych.

W badaniach społecznych dotyczących dopuszczalności kar cielesnych w Polsce (m.in. dane Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę oraz CBOS, aktualizowane w raportach za lata 2024-2025) rysuje się wyraźny podział postaw ze względu na płeć.

Mimo ogólnego spadku przyzwolenia na bicie dzieci, różnice między kobietami a mężczyznami są stałe. „Klaps” jest wciąż najczęściej usprawiedliwioną formą przemocy fizycznej wobec dzieci. Mężczyźni, około 43-45% badanych mężczyzn uważa, że „klaps” nie jest niczym złym i bywa skuteczną metodą wychowawczą. Kobiety, około 31-33% częściej odrzucają jakąkolwiek formę kontaktu fizycznego jako karę.

Na pytanie, czy „czasami lanie jest jednym sposobem, by dziecko zrozumiało błąd”. Mężczyźni: blisko 1/3 (ok. 30%) badanych skłania się ku twierdzeniu, że w skrajnych sytuacjach przemoc fizyczna jest uzasadniona. Tylko około 18-20% kobiet podziela ten pogląd. Kobiety częściej wskazują na alternatywne metody (rozmowa, konsekwencje), uznając bicie za wyraz bezradności rodzica.

Chodź ogólna akceptacja dla bicia dzieci w Polsce spadła w ciągu ostatniej dekady (z poziomu ok. 60-70% do ok. 35-40% w ujęciu ogólnym) to mężczyźni pozostają grupą bardziej przywiązaną do tradycyjnych, siłowych metod dyscyplinowania. W badaniach społecznych przeprowadzonych w latach 2024-2025 Polacy są niemal jednomyślni w ocenie tego, która forma przemocy występuje najczęściej:

Z powyższych danych wynika, że zdecydowana większość respondentów (80%) wskazuje przemoc psychiczną, jako najbardziej rozpowszechnioną formę agresji w polskich domach. Przemoc psychiczna (60%) w opinii społecznej wciąż zajmuje drugie miejsce następnie wskazano przemoc ekonomiczną (35%) i przemoc seksualną (15%).

Podsumowanie rankingu form przemocy:

PSYCHICZNA: „wszechobecna, ale ukryta”

FIZYCZNA: „oczywista i najbardziej potępiana”

EKONOMICZNA: „nowo odkryta forma kontroli”

SEKSUALNA: „najbardziej przemilczana”.

Przemoc może pojawić się w każdym domu; nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a ofiarami przemocy w rodzinie bywają zarówno mieszkańcy w dużych miastach, jak i mniejszych miejscowościach czy wsiach. Zdarzenia, w których dochodzi do przemocy dotyczą zarówno małżeństw, jak i związków partnerskich, są także sytuacje, w których znęcano się nad dziećmi, czy mieszkającymi we wspólnym domu seniorami.

Z analizy ilości prowadzonych spraw przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach procedury „Niebieskie Karty” zaobserwować można, iż na przestrzeni lat 2024-2025 na terenie Gminy Przytoczna problem zdiagnozowanej przemocy domowej zwiększył się.

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA” Na terenie Gminy Przytoczna		
	2024 rok	2025 rok
Oświata	0	0
Ośrodek Pomocy Społecznej	2	5
Policja	6	4
Ochrona Zdrowia	0	0
Gminna Komisja rozwiązywania Problemów alkoholowych	0	0

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Przytoczna

Poniżej w tabeli przedstawiono działania podejmowane w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w latach 2024-2025

Wyszczególnienie	2024 rok	2025 rok
Liczba NK A	7	9
Liczba NK C	7	7
Liczba NK D	7	7

Wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	0	1
Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa	0	0
Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy	0	0
Zakończenie procedury NK A - Razem	4	4
W tym na skutek ustanie przemocy	4	4
Liczba osób umieszczonych w Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w rodzinie	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych	12	11
Liczba spotkań grup roboczych	27	38

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Przytoczna

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Głównym celem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie działań dotyczących zapobiegania nadużywaniu alkoholu oraz środków psychoaktywnych, promowanie zdrowego trybu życia, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym, integrowania społeczeństwa lokalnego, podejmowanie działań w zakresie poradnictwa, interwencji wobec osób nadużywających alkoholu i narkotyków, działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, prowadzenie rozmów motywacyjnych oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z zaistniałymi problemami alkoholowymi. Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu. Do kompetencji Komisji należą również zadania wynikające z Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 poz.1242 z póź.zm).

DANE GMINY PRZYTOCZNA PROCEDURY, W KTÓRYCH SPRAWCY PRZEMOCY W RODZINIE ZNAJDOWALI SIĘ POD WPŁYWEM ALKOHOLU	
2024 r.	2025 r.
4	5

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Przytoczna

Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie w większości przypadków nie szukają pomocy w związku z tym, co je spotkało. Niemniej jednak, w przypadku, kiedy osoby decydują się na szukanie wsparcia, to najczęściej po pomoc zwracają się osoby doznające przemocy ekonomicznej, fizycznej czy psychicznej, natomiast tych, których dotknęła przemoc seksualna jedynie co dziesiąta próbowała uzyskać wsparcie. Jak wynika z Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie - raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z października 2019 roku „osoby doświadczające przemocy w rodzinie rzadko zwracają się o pomoc. Zazwyczaj przemoc jest przez członków rodziny ukrywana. Przyczyny takiej sytuacji są różne: przekonanie, że nie dzieje się nic nietypowego; niskie poczucie własnej wartości; pogląd, że „brudy pierze się we własnym domu”; chęć uniknięcia wstydu; lojalność i przywiązanie do osoby dopuszczającej się przemocy; wiara, że podobne sytuacje nie powtórzą się. Na zgłoszenie przypadku przemocy, np. na policję, osoby jej doświadczające często decydują się, gdy przemoc trwa już od wielu lat. Czasami ma to miejsce w momencie, gdy wydarzy się coś drastycznego, trudnego do zaakceptowania, przemoc się zaostrzy. Może to być też moment w życiu osoby doświadczającej przemocy, w którym poczuje się ona bardziej pewna siebie lub otrzyma wsparcie innych osób”.

Ważnym czynnikiem skłaniającym do poszukiwania pomocy - w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie przez kobiety - jest rozszerzenie się przemocy na dzieci, to, że zaczynają one cierpieć. Profesjonaliści zwracali uwagę, że większość osób doświadczających przemocy w rodzinie, nie jest zainteresowana zgłoszeniem tej przemocy czy otrzymaniem pomocy, np. w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Głównym zadaniem profesjonalistów pomagających osobom dotkniętym przemocą domową jest więc *wzmocnienie* tych osób, przekonanie ich, że nie muszą się godzić na przemoc i że same sobie poradzą. Wiele przypadków przemocy w rodzinie zgłaszanych jest przez świadków, np. sąsiadów, wtedy szczególnie trudno jest przekonać osoby doświadczające przemocy, że powinny poszukać pomocy i podjąć kroki zmierzające do zmian.

Podobnie jak w latach ubiegłych, działalność profilaktyczna, a także diagnostyczna i interwencyjna realizowane były w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytocznej, Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, a także Zespołu Interdyscyplinarnego i działających w jego ramach grup diagnostyczno-pomocowych. Lokalny system wsparcia dla rodzin z problemem przemocy w Gminie Przytoczna dotyczy zatem głównie trzech obszarów:

- pomocy psychologicznej, obejmującej wsparcie emocjonalne i okazanie zrozumienia, wskazanie miejsc schronienia, skierowanie do grupy wsparcia, indywidualne rozmowy z psychologiem,
- pomocy materialnej i socjalnej (konkretne wsparcie finansowe),
- edukacji i interwencji prawnej polegającej na pomocy w przygotowaniu pism procesowych czy wskazaniu możliwych działań prawnych.

Celem podejmowanych działań jest przede wszystkim uświadamianie negatywnych konsekwencji dotychczasowego postępowania. Pomimo podejmowanych interwencji niewiele osób stosujących przemoc zgłasza się do programu korekcyjno- edukacyjnego, realizowanego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu. Osoby i rodziny mogą na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytocznej skorzystać z oferty specjalistycznej – pomocy psychologicznej i specjalistycznej.

Zjawisko przemocy w rodzinie obok problematyki uzależnień wymaga podjęcia szczególnych działań profilaktycznych. Działania te muszą być skierowane do ogółu populacji, ale przede wszystkim do osób bezpośrednio dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Podobnie jak w latach ubiegłych działalność profilaktyczna, a także diagnostyczna i

interwencyjna realizowana była w ramach Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego. Punkt ten oferuje pomoc specjalistyczną skierowaną jest zarówno do osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, do członków rodzin zmierzających się z problemem uzależnienia, jak i do ofiar przemocy w rodzinie oraz do tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej.

3. PREZENTACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2026 – 2032

3.1. Zasady działania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026 – 2032.

Zakres świadczonej pomocy obejmuje osoby doznające przemocy domowej i sprawców przemocy domowej oraz pozostałych mieszkańców Gminy Przytoczna, poprzez podnoszenie świadomości oraz świadczenie konkretnej pomocy w kontekście problemu przemocy domowej. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej opiera się na zasadach zawartych w obowiązujących aktach prawnych, a dotyczą one: o wzajemnej współpracy organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych oraz organizacji, środowisk i osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej i jej negatywnych konsekwencji, o jawności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności człowieka, szczególnej ochrony dzieci, których gwarantowanym prawem jest funkcjonowanie w bezpiecznym środowisku domowym.

3.2. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026 – 2032.

Mieszkańcy Gminy Przytoczna – osoby zagrożone lub doświadczające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc domową. Ważnym adresatem programu – w kontekście przeciwdziałania ewentualnym zachowaniom przemocowym – są osoby nieradzące sobie z trudnymi emocjami.

3.3 Analiza SWOT.

MOCNE STRONY

- Działania profilaktyczne skierowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców Gminy Przytoczna.
- Rozbudowana oferta pomocowa skierowana dla osób zagrożonych i doświadczających przemocy domowej.
- Infrastruktura - istniejący Punkt Konsultacyjny dla osób w kryzysie, specjaliści w Ośrodku Pomocy Społecznej w Przytoczna.
- Wyspecjalizowana kadra poszerzająca systematycznie swoje kompetencje.
- Oferta pomocowa dla osób stosujących przemoc domową.

SŁABE STRONY

- Brak programu edukacyjno-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Przytoczna.
- Ograniczony lub odległy czasowo dostęp do psychiatrów i psychologów dla dzieci i dorosłych.
- Niewystarczająca ilość mieszkań w zasobach komunalnych.
- Niski poziom zaangażowania instytucji w pracę zespołu, grup, wsparcie osób, których dotyczy problem przemocy.
- Przemoc jako problem nie zawsze rozpoznany.
- Niewystarczające działania profilaktyczne.
- Niska świadomość społeczna dotycząca definiowania, rozpoznawania zachowań przemocowych.
- Brak organizacji pozarządowych, zajmujących się wsparciem osób doświadczających przemocy.
- Niewystarczająca współpraca w kontekście zaangażowania instytucji, poradni, placówek oświatowych, sądów, w kwestie interwencji, wszczynania procedury NK, dalszego wsparcia osób doświadczających przemocy domowej. Wynika to prawdopodobnie z innych priorytetów, strachu, braku kompetencji itp.
- Niewystarczające poradnictwo wychowawcze.
- Brak regularności w dostępności grup wsparcia dla kobiet oraz mediacjach.

SZANSE

- Wyspecjalizowana kadra regularnie podnosząca swoje umiejętności i działania. Chęć podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby pracujące z doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc.
- Większa świadomość mieszkańców Gminy Przytoczna, reagowania na cierpienie.
- Zainteresowanie metodami wychowawczymi podkreślającymi podmiotowość małoletnich, dostrzeganie ważności dziecka, dziecko jako pełnoprawnego członka rodziny.
- Większe inwestowanie w wykształcenie i rozwój dzieci.
- Dostrzeganie ważności w działaniach profilaktycznych.
- Szeroki wachlarz usług, działań promujących konstruktywne sposoby rozwiązywania problemów.

ZAGROŻENIA

- Wykorzystywanie procedury Niebieskie Karty w sprawach konfliktowych.
- Etykietowanie i stygmatyzacja osób z rodzin dysfunkcyjnych przez środowisko lokalne.
- Zdarzanie się sytuacji nieprofesjonalnego traktowania osób potrzebujących wsparcia przez osoby zobowiązane do reagowania na krzywdę i udzielania pomocy.
- Niewystarczający stopień współpracy międzyinstytucjonalnej.

3.4. Cel strategiczny Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026 – 2032.

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy domowej na lata 2026-2032 jest **„Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz udzielenie wsparcia dla ofiar przemocy domowej w Gminie Bystrzyca Kłodzka”**.

Cel nadrzędny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wyodrębnionych w ramach celów zadań. Określone w programie zadania będą realizowane przez włączone w realizację Programu instytucje.

3.5. Cele szczegółowe, obszary, kierunki i działania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026 – 2032.

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych , diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Wskaźnik ogólny:

Liczba osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy domowej, w tym: liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy.

Obszar 1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej

- diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytocznej, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych diagnoz zjawiska przemocy domowej.

Termin realizacji: 2026-2032

1.2 Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej

Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,

- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy, oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytocznej, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.

Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Kierunki działań:

1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych

Realizatorzy: Wójt, Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźniki:

- liczba zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego.

Termin realizacji: 2026–2032

Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźniki:

- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym

składzie.

Termin realizacji: 2026–2032

2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej

Rodzaj działań:

Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych.

Termin realizacji: 2026-2032

3. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny.

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych.

Termin realizacji: 2026-2032

Kierunki działań:

4. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Rodzaje działań:

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Realizator: przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostki oświaty oraz inne organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup diagnostyczno-pomocowych.

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,

- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach
- procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy fizycznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy psychicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy ekonomicznej,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem wykorzystania seksualnego,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem cyberprzemocy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.

Termin realizacji: 2026–2032.

Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych

Realizatorzy zadania :Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej, Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji,

liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej,

liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia,

liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.

Termin realizacji: 2024–2032

Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, terapii indywidualnej lub grupowej

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, , prawnego, socjalnego,
- liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej,

Termin realizacji: 2026–2032

Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

Wskaźniki:

- liczba punktów konsultacyjnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.

Termin realizacji: 2026–2032

Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, sądy powszechne, ochrona zdrowia.

Wskaźniki:

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:
- liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk,
- liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej,
- liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony,
- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony, przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem dziecku ochrony.

Termin realizacji: 2026–2032

5. Monitorowanie działań pomocowych

Rodzaje działań:

Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej

Realizator: Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,

Termin realizacji: 2026–2032

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki działań:

1. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej

Rodzaje działań:

Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, , ochrona zdrowia, oświata, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostki organizacyjne prokuratury

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania.

Termin realizacji: 2026–2032

Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami doznającymi przemocy domowej między innymi przez:

- wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,

- wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie,
- zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową,
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, a także nakazania opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ewentualnie tymczasowego aresztowania,
- występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc domową środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Realizator: Policja.

Wskaźniki:

- liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej na wyrażoną w metrach odległość,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, i przebywania na tym terenie,

Termin realizacji: 2026–2032

Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi

Realizator: Ośrodek Pomocy Społecznej Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej.

Wskaźniki:

- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy),
- liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno--edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b Kk,
- liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy domowej,
- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Termin realizacji: 2026–2032

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działanie z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Rodzaje działań:

Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową

Realizator: Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, ochrona zdrowia.

Wskaźniki:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

Termin realizacji: 2026–2032

3.6 Podmioty instytucjonalne i zasoby ludzkie oraz działania przewidziane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2032.

Wszystkie instytucje i placówki powinny ściśle ze sobą współpracować tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Kooperacja oraz interdyscyplinarny charakter podejmowanych działań powinny również stawiać sobie za jeden z celów trwałą korektę zachowań o charakterze przemocowym sprawców.

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytocznej,
2. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Przytocznej
3. Zespół Interdyscyplinarny w Przytocznej,
4. Komisariat Policji w Przytocznej,
5. Urząd Gminy w Przytocznej,
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przytocznej,
7. Placówki ochrony zdrowia funkcjonujące na terenie gminy,
8. Placówki oświatowe
9. Organizacje pozarządowe, kluby sportowe.

3.7 Środki finansowe na realizację programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2026-2032 finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Przytoczna w ramach realizacji bieżących zadań. Ponadto zakłada się możliwość finansowania programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

3.8. Monitorowanie działań programu

Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2026-2032 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji. Będzie prowadzony na podstawie oceny poziomu realizacji poszczególnych zadań programu w celu stwierdzenia czy osiąga on założone cele. Niezbędne dane będą uzyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację jego założeń i gromadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Rezultatem prowadzonego monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu, w pierwszym kwartale kolejnego roku.

Podsumowanie

Przemoc domowa może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy status materialny. Żaden człowiek nie może być jednak na nią skazany. Przed wykorzystywaniem czy znęcaniem ze strony bliskich osób można się ustrzec między innymi poprzez wczesne reagowanie na pierwsze symptomy kryzysu. Z przemocy można wyjść, trzeba tylko przerwać milczenie, zwrócić się po pomoc do specjalistów i konsekwentnie realizować opracowaną wspólnie z nimi strategię powrotu do normalnego życia.

Efektywność działań na rzecz osób doświadczających przemocy jest przejawem współpracy instytucji, którym bliska jest problematyka przemocy w rodzinie. Realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochronie Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Przytoczna na lata 2026-2032 przyświecać będzie potrzeba pełnego zaangażowania i współpracy wszystkich instytucji, których efektem będzie podejmowanie oddziaływań zarówno na osobę doznającą, jak i stosującą przemoc.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualnie na terenie gminy obowiązuje Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Mieszkańców Gminy Przytoczna na lata 2024-2030, który został przyjęty uchwałą nr LXVI.427.2024 r. z dnia 22 lutego 2024 r.

W związku z obszerną nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) oraz wytycznymi zespołu kontrolującego konieczne jest przyjęcie przez Radę Gminy Przytoczna Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2032 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały. Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez Gminę Przytoczna na rzecz:

- 1) osób doznających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) mieszkańców Gminy Przytoczna,
- 4) przedstawicieli instytucji zobowiązanych do działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania, rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.